

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

442

פרשת מסעי תשפ"ב

המנהל מוציא מול עיניו של חברי את הדף שהוא עצמו חיבר...

"אתה רואה? ברגע שאתה מוציא חומר אין לך שליטה עליו. לך תגיד שאתה הוא זה שחיברת אותו..." כך שח לי חברי.

המשכתי בדרכי, דרך לא דרך, אבל עם הזמן קלטתי שאני חי בטעות. חברי צוות ומלמדים נוספים ספרו לי על הדילמה של העברת חומר. אמרו לי שגם להם היה קשה בהתחלה, אבל הם התגברו, ורוויים נחת.

"תאר לעצמך!" אמר לי מלמד אחד, "איזה זיכוי הרבים זה!". אתה עובד בשביל עשרים וחמישה תלמידים, ובסוף נהנים מזה מאות ילדים! אתה זוכה להחדיר יהדות, בזכותך לומדים טוב יותר את התורה הקדושה. אין לך מושג כמה זכויות אתה אוסף עם כל תלמיד שמציץ בדף עבודה שאתה חיברת! זהו 'מכרה זהב!'".

אבל אני, שידעתי שהעבודות שלי 'שוות זהב', הייתי עמוק ב'מכרה'... בבור שחור שלא נותן לאף אחד להתקרב אלי.

תמיד כששמעתי סיפורים על עשירים קמצנים לא הבנתי אותם. למה שלא יתנו צדקה? זה לא על חשבון האוכל שלהם, לא על חשבון התענוגות שלהם, הכסף סתם שוכב להם בבנק, אז למה שלא יתנו? אבל כשהתחלתי להרגיש כמה קשה לתת חומר שעבדתי עליו, למרות שזה לא כסף, אבל זה נכס רוחני שהשקעתי בו כוח, מוח וזמן - כבר הצלחתי להבין את התחושה שלהם, למרות שעדיין לא הצדקתי דרך זו...

איך שלא יהיה, הלב שלי נותר אטום וחתום, ממאן להיפרד מכל פיסת עיצוב או סיכום, הבנתי שאני בבעיה. את הבעיה ניסיתי לפתור כמו שפותרים בעיות. התפללתי ליוצר הלבבות והמבין לכל המעשים, ובקשתי ממנו שיעזור לי להתגבר על היצר הרע הזה של שמירת היחודיות, שיפתח לי את הלב ואת היד, ויתן לי כוח לעזור לחברים ולמלמדים, ולהעניק ממתנותיו שנתן לי, הלאה. כי הרי באמת, לא כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה, אלא מתנת הבורא. ברצוני הקב"ה נותן לי את כשרון המעשה, וברצוני הוא לוקח אותי, חלילה. אני רק צינור, ועלי לאפשר זרימה טובה בין הרעיונות שעולים במוחי בסייעתא דשמיא, לבין האנשים שיכולים להיעזר בהם.

ויכתב משה את מוצאייהם למוסעיהם על פי ה' (לג, ב)

לא לחינם אמר 'ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', אלא להורות כי פי ה' ורוחו הולכת עימנו באלו הגליות והמסעות כמו שהיה עם אבותינו בצאתם ממצרים. וזה חיותנו וקיומנו ועל פיו אנו חיים, ולא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' (צנור המור)

למרות שהאמונה בהשגחה פרטית היא מיסודות היהדות ועליה חונכנו כבר מקטנות, מ"מ מדהים ומרגש לחוש כל פעם מחדש את יד ה' המנהיגה אותנו בחיי היום יום. המעשים הבאים המסופרים מפי בעלי המעשה נותנים לנו לטעום מעט מהתחושה הזאת.

* * *

מספר מלמד בת"ת: "ארבע עשרה שנה שאני עוסק במלאכת הקודש, מלאכת החינוך, ואני משקיע במלאכה זו את כל הכישורים שה' חנן אותי בהם. אני עובד ביסודיות, לומד את החומר היטב ומשקיע מחשבה רבה איך להעביר אותו לתלמידים. הקב"ה נתן לי יכולת ניסוח טובה וכשרון שקשור גם לעיצוב ולמראה החיצוני של דפי העבודה שחיברתי. כיוון שהשקעתי את נשמתי בדפים ובעבודות, קצרתי פירות לתפארת. הגעתי לתוצרים מעולים והרגשתי אליהם קשר נפשי עמוק, הם היו פשוט חלק ממני. 'מלמדים' אחרים שראו דפי עבודה שלי אצל תלמידים, באו אלי ובקשו שאתן להם רשות להשתמש בחומר. פה ושם, לעיתים בודדות ממש, בלב כבוד ובנפש לא חפצה נתתי את הסכמתי. היו פעמים שהתחמקתי ביודעין ממפגש עם עמיתים, כדי שלא אגיע למצב בו אתבקש לתת חומר שלי.

אם היו לי נקיפות מצפון על התנהגותי, בא חבר וסיפר לי, כי הוא מלמד באחת הכתות הגבוהות, והוא הכין דף עבודה מתמצת ומסכם באופן נפלא את הסוגיה הנלמדת. הוא השקיע רבות בדף זה, והנה, ביום מן הימים הוא עבר לחיידר אחר. גם שם קיבל כיתה בגיל המתאים, וכשהגיע ללמד את הסוגיה המסוימת, עליה עבד כל כך הרבה, אמר לו המנהל: "בשביל הסוגיה הזו יש אצלי דף עבודה נפלא".

והנה, לפני כארבע שנים התקלקל המסך של המחשב האישי שלי, שבאמצעותו הכנתי את החוברות והדפים המיוחדים. מסרתי את המחשב לתיקון, והטכנאי הזהיר אותי כי הוא אינו לוקח אחריות על החומר שנמצא בפנים. בעצמו, גיביתי את כל החומר והעתקתי אותו לדיסק חיצוני. כחלק מהשירות הוא נתן לי מחשב חילופי, וכך יכולתי להמשיך בענייני בלי לחוש כל קושי.

זה היה כמה ימים לפני שעמדתי לצאת לחוץ לארץ לביקור אצל הורי, לחוג עימם את חג השבועות. והנה, סוכן הנסיעות שארגן לי את כרטיס הטיסה נתן לי כשי כמה כרטיסים מודפסים עם שמי ומספר הטלפון שלי, ואני פיזרתי אותם בין המזוודות. גם למחשב הנייד הצמדתי כרטיס כזה, לא כי חשבתי שזה חשוב כל כך, אלא פשוט כי היה לי כרטיס וחיפשתי היכן לשים אותו.

בלוס אנג'לס, בשדה התעופה, קיבלו את פני הורי הנרגשים. היה זה אחרי שנים מספר שלא ראיתי אותם. הובלתי את העגלה עם מזוודותיי, ביניהם גם המחשב היקר. כשהגענו אל המכונת שתיקה אותנו הביתה, החליט אבי המרוגש שהוא זה שיכניס את המזוודות לתא המטען. הוא הרים את המזוודות מהעגלה, שם אותם בתא המטען, סידר יפה את הכל, ותוך שלוש דקות נכנסנו למכונת ונסענו.

הגענו לבית הורי כשעה לפני שבת. הכל מוכן וערוך לקראת שבת קדש וגם לקראתי האורח. הורי היקרים רוצים לשמוע מה שלומי ושלום ילדי, מה אני עושה, והיכן אני מצליח. הם שומעים עלי דברים טובים ברוך השם, ואני מבקש להוכיח להם כי אכן השמועות אמת, ורוצה להראות להם במחשב כל מיני דפי עבודה ודפי קשר מעניינא דיומא ומפרשיות השבוע והמועדים.

אני ניגש לכיוון המזוודות, ומחפש את תיק המחשב, מתבונן מעליהן, לידן, ותופס את הראש. 'אין מחשב'... הוא נשאר בשדה התעופה. המחשב עם הגיבוי של החומר - אבד...

המחשבה הראשונה שעלתה לי לראש היתה: 'הכל נאבד! עבודה של שנים הלכה לריק!'. מחשב אפשר לקנות, אבל דפי עבודה וחומרים מושקעים, אין להם תחליף. כמה טיפס הייתי שלא נתתי שום דבר לחברים, ואין לי ממי להשלים את החומר!.

* * *

בעודי עומד כמו בול עץ מול האובדן, שוב תפסתי את ראשי, הפעם מהצד השני...

"ריבונו של עולם!" אמרתי, "הבנתי את הרמז! אני מבטיח שאם המחשב והחומר יחזרו אלי, אתן מהחומרים שלי לכל מי שירצה!".

ההבטחה שלי היתה כל כך נחושה, התפילה שלי היתה כל כך עמוקה, ששלווה ירדה עלי. ידעתי שהמחשב יחזור. בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

הרגשתי שהשם שומע אותי, וזה מה שיקרה. ביום ראשון, היום החופשי הלאומי בארה"ב, לא היה עם מי לדבר. ביום שני הרמתי טלפון למשרד בשדה התעופה, וכצפוי, הם ענו לי באדישות של מחשב כבוי... הם לא ראו שום מחשב. אלו מעשים שבכל יום, שחפצים נעלמים ונאבדים בשדה התעופה.

ליו"ט נסענו ללייקווד. שוב ניסיתי לברר קצת בשדה התעופה אם התחדש משהו בענין המחשב, ושוב התברר ששום דבר. אחרי יומיים של יו"ט חזרנו לבית הורי, ושם אני מקשיב להודעות שהגיעו בטלפון. ביניהם נשמעת הודעה של אשה אחת, גויה, המדווחת שהיא מצאה מחשב עם השם שלי. היא התקשרה פעמיים במשך היומיים האחרונים!. התרגשנו, אבל לא נדהמתי. היה לי ברור שהמחשב יחזור. התברר שהגויה מצאה את המחשב בשדה תעופה אחר לגמרי! מישהו מצא את המחשב שלי, סחב אותו לאן שסחב, ואחר כך עזב אותו, והגויה הזו, מצאה את המחשב, והקב"ה הכניס לה בלב רצון להחזיר לי אותו. גם העובדה שכרטיס עם השם שלי היה מוצמד למחשב היא פלא, שאם לא הייתי מקבל מתנה זו מהסוכן, לא היה עולה בדעתי לסמן אותו. הרי זה פלא פלאים, מחוץ לגדרי הטבע!

כאשר טסתי הביתה, עדיין היה המחשב בארה"ב. עברו כמה שבועות עד שהצליחו להביא אותו לארץ ישראל. בינתיים התברר כי החומר במחשב המקורי נותר בשלמותו, ומה שנשאר לי מכל הסיפור זה המסר... שום דבר לא השתנה, אבל אני השתניתי. זכרתי את ההבטחה שלי.

יום למחרת שקבלתי את המחשב לביתי, דופק אצלי יהודי ומבקש חומר לימודי בנושא מסוים, הוא שמע שיש לי דפים ערוכים בצורה נפלאה וביקש רשות להשתמש בהם. נתתי לו... ונתתי בשמחה... ראיתי בזה סימן משמים כי הקרבן שלי רצוי לפני הקב"ה, כי אכן זה מה שה' רוצה ממני. עוד לא פרסמתי ולא הודעתי כי אני מוכן לתת, וכבר הופיע מישהו לקבל מהם. אנשים החלו להגיע אלי מכל מיני מקומות, אף מערים אחרות, ואין לי כל מושג איך נודע להם כי נפתחו עיני וליבי, ובחפצי כי יצליחו אני נותן להם פרי עמל של שנים, להגדיל תורה ולהאדירה.

נהג מונית ירושלמי מספר את סיפורו: "כיום עדיין אינני חובש כיפה, זה יקרה יום אחד... בינתיים יש לי קושי בזה. אנשים שעולים למונית שלי, חושבים שאני עם הארץ גמור, עוד אחד מסכן שאינו יודע מימינו ומשמאלו, שהולך ותועה במשעולי החיים מבלי לדעת מה טוב ומה רע.

אמנם האמת היא, שלמרות שגם אני 'תינוק שנשבה', אבל אני כבר נמצא בדרך לשחרור... יודע אני את האמת, מכיר אותה, נוהג בה, שומר מצוות ולומד תורה. הודו לה! בכל בוקר יש לי סדר קבוע. הולך לכותל המערבי, מתפלל

ההבטחה שלי היתה כל כך נחושה, התפילה שלי היתה כל כך עמוקה, ששלווה ירדה עלי. ידעתי שהמחשב יחזור.

ההבטחה שלי היתה כל כך נחושה, התפילה שלי היתה כל כך עמוקה, ששלווה ירדה עלי. ידעתי שהמחשב יחזור.

ההבטחה שלי היתה כל כך נחושה, התפילה שלי היתה כל כך עמוקה, ששלווה ירדה עלי. ידעתי שהמחשב יחזור.

שחרית, לומד דף גמרא, ואחר כך יוצא לעבודה. נכנס למונית ו'צד' אנשים...

אין זו עבודה קלה להיות נהג מונית. אתה יוצא לרחוב ומסתכל לצדדים. מי צריך אותך? מי רוצה שייקחו אותו? אתה ממחר אל זה שמנפנף באצבע, לפני שמישהו אחר יתפוס לך... מצרף נסיעה לנסיעה, פרוטה לפרוטה, כאן עשרים שקלים, פה חמש עשרה, פה ארבעים... פיסות של דרכים. החלום של נהג מונית זה לקבל נסיעה בין עירונית ארוכה שמתן שכרה בצידה... 'אשרי תמימי דרך', דרך אחת תמימה... ואם אפשר הלך וגם חזר - אין טוב מזה.

בוקר אחד, לפני שהלכתי לכותל המערבי, עצרתי על הדרך בתחנת המוניות שאני חבר בה. המנהל קורא לי ואומר: "שמע, יש עכשיו לקוח שרוצה נסיעה לטבריה, קח את הנסיעה הזאת".

הרעיון קסם לי בהחלט, כמו שהסברתי קודם.

"לא יכול עכשיו", עניתי לו, "עוד לא התפללתי שחרית".

הוא מסתכל עלי כמו על שמסתכלים על שוטה שמאבד מה שנותנים לו, ואומר: "אין בעיה. אתן את הנסיעה הזאת לנהג אחר".

הוא ממשיך אל חברי בתחנה, ואני לכותל המערבי. לתפילת שחרית ודף גמרא - לא מוותר, זה נותן לי חיות לכל היום. היצר הרע מנסה לשכנע אותו לפחות להצטרף על הנסיעה שחמקה ממני... אבל אני מכיר את עצמי - אם אפסיד את התפילה והלימוד, אצטרע על זה כל כך, שלא אוכל ליהנות מהרווח. עכשיו, שידעתי שהנסיעה כבר עברה לנהג אחר, התפללתי בנחת ולמדתי בנחת ויצאתי בצעדים מדודים אל עבר מכונית. אני מתיישב על מושב הנהג, ומישהו ניגש ושואל: "אפשר לנסוע איתך?".

- "בבקשה. לאן?"

- "לבית שאן".

נסיעה ארוכה, בין עירונית, ששכרה הנאה בצדה, ויותר מכך - הוא שואל אם אוכל להסיעו גם חזור...

הנסיעה ההיא לטבריה כללה רק צד אחד, ואילו כאן הקב"ה החזיר לי בכפליים על מה שהיה נראה לי כהפסד.

'אין שומע לי ומפסיד'... [מתוך 'השגחה פרטית']

וְאֵת כָּל צְלָמֵי מִסְכְּתֵם תֵּאַבְדּוּ (לג, נב)

טומאת ע"ז כ"כ קשה היא, עד שנצטוונו לאבדה כליל מעל פני האדמה - כי 'כפירה' אסורה אפילו במשהו.

* * *

סיפר הגה"צ רבי **בן ציון מוצפי** שליט"א: "מו"ר אבי זצ"ל היה זהיר מאד לקיים כל מצוה שכתובה בתורה, לכל הפחות פעם אחת בימי חייו. הוא השתדל לקיים אפילו את המצוות הנדירות, כמו פדיון פטר חמור ושלוח הקן. פעם גם קנה חלקת שדה, כדי לקיים בה את מצוות לקט, שכחה ופאה. מצוה אחת לא הצליח לקיים - לעקור את מקומות העבודה זרה מישראל. הוא ובני קהילתו, עמדו וציפו לשעת כושר שבה יוכלו לקיימה.

והנה, ההזדמנות לא איחרה לבוא. בשנת תש"ח, עוד בטרם עזבו הבריטים את הארץ, רעשה ירושלים מהפצצות והפגזות. או אז לקח אבי כמה בנאים, פחחים וחוצבי סלעים, מינה אותם לשלוחיו, הוביל אותם לכנסיה נטושה בירושלים העתיקה, והעמידם שם. ברגע שהחל רעש ההפגזות, נכנסו פנימה, והחלו לשבור את כל סמלי העבודה הזרה שהיו שם. לפני כל פעולה שעשה כל אחד מהם, היה אומר: "הריני בא לקיים מצוות עשה של 'אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגויים'" (דברים יב, ב).

לאחר מכן נכנסו לחדר, ומצאו שם פסל של אותו האיש. עיני הפסל היו עשויות מברזל, והיה קשה ביותר לשבור אותן. על כל עין הם עבדו כארבע שעות, וכשסיימו יצאו כלעומת שבאו. [כמובן, שמעשה כזה אסור לעשות בימינו, ואכמ"ל].

שבועיים מאוחר יותר התגלה הדבר, ובכל העיתונים היו כתבות על ונדליזם והשחתה בכנסיה. אך הם יצאו בנס ללא פגע. [מתוך 'דורש ציון']

וְכֹל תְּזַנְיֶנּוּ אֶת הָאָרֶץ (לה, לב)

הספרי כותב, כי מפסוק זה לומדים אזהרה לאסור חנופה, והרמב"ן במקום מסביר שהאזהרה היא שלא להחניף לרשעים.

הגה"צ רבי **שבתי יודלביץ** זצ"ל המשיל משל קולע על מידת החנפנות: החמור שאל את הכלב: "אני לא מבין, אני עובד כל היום 'כמו חמור', מבוקר עד ערב סוחב משאות על גבי, ובעל הבית לא אוהב אותי. ואילו אתה, הכלב, לא עובד כלום, וכולם אוהבים אותך, מלטפים אותך, מטיילים אתך, אתה ממש 'מלך' - מה הסוד שלך?".

אמר לו הכלב: "בוא ואלמד אותך את הסוד! בלילה, כאשר בעל הבית מביא לך לאכול, תוציא לשון, תלקק אותו... כך הוא יאהב אותך... תבין היטב: גם בעל הבית זקוק לליטוף! אם תלטף אותו - הוא גם ילטף אותך!".

הגיע הלילה. בעל הבית מגיש לחמור את מנתו. ואז החמור מוציא את לשונו הארוכה ומתחיל ללקק את אדונו לאורך ולרוחב, כשמפיו נוזל ריר בכמויות נדיבות... בעל הבית מתרגז מאד, וצועק עליו בקולי קולות: "חמור שכמור! מה אתה עושה לי?! ממחר בבוקר אכפיל ואשלש את עבודתך, עד שתלמד איך מתנהגים...".

למחרת בבוקר פונה החמור לכלב ואומר לו: "כלב שכמוך!
למה רימית אותי? עשיתי כמו שאמרת לי לעשות, ליטפתי
את בעל הבית, ורק נזק יצא לי מזה..."

אומר לו הכלב: "זוהי אמנות מיוחדת לדעת איך ללקק... אני
הכלב, יודע איך מלקקים. אתה, החמור, לא בקי במלאכה
זו..."

כך היה ר' שפסעל עושה ליצנות מהחנפנים... לא כולם
יודעים להחניף. במקרים רבים החנופה מאד מאד לא
מוצלחת... אבל 'כלב' – יודע להחניף! הוא יודע טוב מאד
ללקק...

מספר הגה"צ רבי **ראובן קרלנשטיין** זצ"ל: רבם ומאורם
של ישראל, בעל ה'בית הלוי' זצ"ל, היה רב בעיר הגדולה
סלוצק במשך עשר שנים. בנו מספר כי הוא עזב את העיר
בעקבות מעשה שארע: באותה התקופה החלה
המודרניזציה להתגבר. לגבירים המתחדשים כבר לא
התאים לשלוח את ילדיהם לחיידרים המיושנים, והחלו
לשלוח אותם לבתי ספר מודרניים. בנו של אחד הגבירים
הגיע למצוות. הגביר התכונן לערוך לו סעודה מפוארת, וכדי
'להשלים את התמונה' הוא נכנס למעונו של ה'בית הלוי'
להזמינו להשתתף בסעודה.

שאל אותו ה'בית הלוי': "באיזו סוגיה ידרוש הבחור, נער בר
המצוה?"

הגביר התבלבל לגמרי... בבית ספר של בנו לא ממש
לומדים סוגיות... הוא השיב ואמר: "כבוד הרב יודע! הילדים
של היום הם לא הילדים של פעם... הילדים של היום כבר
לא אומרים פלפול בבר מצוה שלהם..."

נענה ה'בית הלוי' ואמר לגביר: "אם הנער לא דורש בדברי
תורה – הרי זה 'מושב לצים', ואינני מגיע למקום שכזה".

האבא ניסה לשכנע את הרב: "אין אדם טורח בסעודה
ומפסידה! ערכנו סעודה שלמה, ישתתפו בה אנשים
חשובים, וכולם מחכים שהרב יבוא".

אך הרב נשאר בשלו: "זה לא נקרא בר מצוה! כולם יאכלו
וישתו ולא יגידו דברי תורה? לכזאת בר מצוה אני לא הולך".

והנה בעוד השניים מדברים, הגיע אדם נוסף, עני ואביון,
ביחד עם בנו, לבקש ברכה מהרב לרגל היכנסו של הנער
לעול תורה ומצוות. האיש לא התכונן להטריח את הרב
להשתתף בשמחה. כל כוונתו היתה, כאמור, רק לבקש את
ברכת הרב.

האיש האזין לשיחה של הרב עם הגביר, ולפתע אזר אומץ
ושאל: "אולי יכול הרב לבוא להשתתף בשמחה שלנו. בני,
נער בר המצוה, הכין פלפול ארוך, ולכבוד גדול יהיה לנו אם
יטרח הרב ויבוא לשמחתנו, ואף יאזין לדברי התורה שיאמר
הבן".

נענה ה'בית הלוי' על אתר ואמר: "אליכם, בעז"ה, אבוא! ילד
שלומד בחיידר תורה, ואומר דברי תורה - אבוא להשתתף
בשמחתו!".

הגביר ראה, שמע ונדהם - "אלי - הוא לא בא, ולשלעפער
הזה - כן...". הוא מיהר לספר לחבריו מה שהרב 'עולל' לו:
"מילא אם הרב לא היה הולך בכלל לבר מצוה - ניחא, אבל
אליו כן ואליו לא, רק מכיוון שבנו לומד בחיידר ובני לא - דבר
כזה לא מתקבל על הדעת", אמר.

הוא החליט לנקום ברב! בהיותו גביר בעל השפעה רבה
בעיר, פנה לבעל האכסניה בה התגורר הרב, והורה לו
באופן חד משמעי להוציא את הרב מביתו. במקביל הוציא
הודעה לכל בעלי הבתים שבעיר, לבל יהינו להשכיר את
דירותיהם לרב! בעל האכסניה נאלץ בעל כרחו להודיע לרב
על הצורך לפנות את האכסניה. הרב הבין למצוקתו והרגיע
אותו: "אני מבין אותך, אתה חייב לשמוע בקולו של הגביר.
אם לא תשמע לדבריו עלול אתה למצוא את עצמך ללא
פרנסה, ללא פת לחם".

הרב ניסה למצוא מקום מגורים אחר, ומשנתקל שוב ושוב
בסירוב, הבין את שעולל לו הגביר...

והנה מושל העיר, גוי מבטן ומלידה, שהעריך מאד את הרב,
שמע את כל הסיפור ואמר לרב: "אני אתן לך דירה מפוארת
חינם אין כסף, ובלבד שתישאר עמנו בעירנו".

אך ה'בית הלוי' חשש שמא יהיה בזה 'חילול השם' ועזב את
העיר. בצורה שכזאת קיים ה'בית הלוי' את ה'ולא תחניפו'.
הוא לא נרתע להשמיע את דעתו הברורה, דעת תורה,
באזניו של הגביר, ואף אם הדבר יהיה כרוך באיבוד מקום
המגורים, ואפילו באיבוד פרנסתו.

מי שחי באמונה - יודע שהכל מאת ה'. אף אחד לא יכול
לעזור לו - חוץ מהבורא יתברך! לאדם כזה אין מה ואין למי
להחניף! סיפר לי יהודי נאמן, ראש עירייה לשעבר:
"כשכיחתי בתפקידי בתור ראש העיר, ראיתי אנשים שכל
אימת שהיו רואים אותי היו 'משתחוים' לי! כשעברתי
ברחוב הם היו 'משתכשכים' בי, נצמדים אלי, לעיתים היתה
התקהלות גדולה, וקרוב היה המצב לכלל סכנת נפשות..."

"והנה נוכחתי בדבר מעניין: בו ביום שהם שמעו שאני עומד
לפרוש, עוד בטרם פרשתי בפועל - אף אחד מהם כבר לא
הכיר אותי... כשעברתי לידם - אפילו לא נדו לי בראשם
לשלום..."

"הרגשתי את הגועל נפש שבדבר: כל עוד היו צריכים הנחה
בארנונה, או אישור בניה - אני קיים! יש לי את כל המעלות
הטובות שבעולם! אבל בו ברגע שהם כבר לא היו צריכים
אותי - נהפכתי פשוט לאוויר... כאילו אני לא קיים!"

רבתי! הבה ונזכור: כשיש אמונה בבורא עולם - אין צורך
להחניף לאיש...

[מתוך 'יחי ראובן']